

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Num. de Duminecă
Pe un an . 4 Cor.
Pe jum. an . 2 Cor.
Pe o lună . 1 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 48 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Dinastici ori iredentiști?

De Ioan Russu Șirlianu.

Dacă actualul parlament ungar ar vota iar M. Sa ar sancționa o lege, în virtutea căreia nouă românii să ni-se oprească până și cultul dumnezeesc în limba maternă, și să ni-se interzică exercitarea unor cardinale drepturi cetățenești, — politică anti-dinastică nici atunci nu am putea face. Tot așa de puțin am putea pretinde ca statul român să mobilizeze și să treacă menții pentru a interveni în favorul nostru.

Iată de ce: o politică anti-dinastică lasă că nu e în tradițiunea neamului românesc, dar în consecvențele ei ar folosi numai politicii șoviniste maghiare. Deja acum guvernul unguresc în cele interne are o mână liberă până la așa grad, încât aproape ne poate desființa. Ce ar putea să fie atunci, când dinastia s'ar simți dușmănită de români și, deci, îndemnată să caute a ne paraliza? — nu e greu de închipuit. Coroana ar fi atunci cu desăvârșire în intențiile agenților imperiului maghiar. Deci în chip pregnant și agresiv s'ar inaugura o politică de stat cu scop să desființeze naționalitățile în genere, iar pe români în particular.

Amărâți am mai fost noi cum suntem azi, și anume: îndată după venirea coaliției la putere. Și atunci am rămas uimiți, zguduiți și decepționați.

Ni-se păruse cu nepuință ca șefilor coaliției, cari în Septemvrie 1905 fuseseră tractați de Majestatea Sa într'un chip cum nu li-s'a

mai întâmplat altor bărbați de stat maghiar, — în Aprilie 1906 să li-se dea pe mână guvernul țării și absolută mână liberă în cele interne.

Și atunci ca și azi ne-am zis în primele momente: »S'a terminat cu Viena, Coroana ne-a abandonat, suntem pradă în mâinile kossuthismului.«

Ne aducem însă aminte, că reîntorcându-se dela o adunare populară, Dr. T. Mihali spune: »Este atât de dinastic poporul nostru încât noi politică anti-dinastică și dacă am vrea, n'am putea face.«

Incontestabil, d'atunci legea lui Apponyi și proiectul lui Andrassy au contribuit ca poporul nostru să fie și mai amărit, iar în adunările populare să se accentueze cu energie adâncă nemulțumire ce ne stăpânește pe toți. Priceperea politică și interesele superioare de rasă, trebuie să ne îndemne a zice: Dupăcum la 1892 căutam prin Memorand să apelăm la Coroana mai bine informată, tot așa și azi, nu putem confunda definitiv și pentru toate veacurile persoana lui Francisc Iosif I cu Dinastia. Pentru că deși e foarte vădit că azi politica oficială la Viena este așa cum se desenează din faptele căror Andrassy le este multor autor, nu e mai puțin verosimil că poate să mai vină alt împărat, care să se convingă, că echilibrul în monarhie nu se poate stabili pe temeiul indicat de oligarhia maghiară.

Poate deci să ne doară, că tocmai când își serbează jubileul a 60 de ani de domnie M. Sa adoptă o politică la care nu ne-am

asteptat. Noi fruntașii poporului român, trebuie să facem însă o politică de continuitate nu numai în ce privește tradițiile vechi, dar mai ales să nu rupem toate podurile, cari să ne lege cu viitorul.

La 1892, în luna Maiu, comitetul național văzând că nu poate străbate cu memorandumul la Burg, trimisese M. Sale acea telegramă memorabilă în care îl asigură, că ori ce s'ar întâmpla, poporul român rămâne credincios *dinastiei*. E fapt, că și atunci textul acestei telegramme s'a adoptat prin votare și numai cu mică majoritate de voturi; fineretul din comitet nu aflase că e oportun a se face o astfel de declarație, iar unele ziare românești au pornit adevărată campanie pe această temă împotriva comitetului național. Marea conferință din 1893 a consfințit însă atitudinea comitetului, iar drept consecvență, ne-am câștigat în Viena întreg sprijinul moral al partidului, în frunte cu Lueger, sprijin care nu s'a desmintit nici odată de atunci încoaci, ci în totdeauna marele nostru amic ne-a zis: »Trebuie să muncim cu asiduitate și răbdare, să convingem coroana... și dacă nu putem convinge pe actualul domnitor, poate să fim rai norocoși cu moștenitorul său... politica nu se face pe un an doi...«

Cu siguranță dacă la 1892 comitetul național român plecă afurisind Viena și rupând după sine toate podurile, nici Lueger, nici amicii săi nu mai puteau să ridice cuvântul în favorul nostru și politica panmaghiară chiar de pe atunci eră să meargă din cuceriri în cuceriri.

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Un muzeu comemorativ german.

»Muzeul Theodor Körner din Drezda.«

De Horia Petra-Petrescu.

— Note de drum. —

(Urmare și fine).

Servitorul dă tabloul la o parte cu mâna. Văd că pictura e făcută pe o bucată de lemn de stejar. Stejarul sub care a fost împușcat Körner. În mijlocul odăii dulapuri de sticlă, pline de relicvii de ale familiei K., între altele și carnetul lui Theodor, o buclă tăiată din părul lui după ce a murit.

Carnetul legat în piele roșie de marochin conține jurnalul luptelor avute și o mulțime de poezii războinice, una din ele udată chiar de — sângele poetului rănit mortal. A, omul ăsta a știut să și poeziească scrisese cu sângele său propriu.

Intr'o odaie mai mică găsim a doua lui Körner, cu care cântă prietenilor și studenți, săbiile de scrimă, costumul lui din regimentul lui Lützow, apoi un piano primitiv, pe care a cântat compozitorul „Fluierului fermecat“, Mozart și altul, al lui Karl Maria de Weber.

A șaptea odaie e spre grădină — arhiva și totodată odaia de lucru a directorului muzeului.

Voiam să-mi iau rămas bun dela muzeu cumpărându-mi o publicație mai mare asupra jurnalului și a cântecelor de luptă văzute în manuscris, când am făcut cunoștință, din întâmplare, cu conducătorul muzeului. Consilierul alic Dr. W.

Emil Peschel e un bătrân venerabil, trecut de 72 de ani, cu părul nina, cu ochi vioi, ageri, cu pasul sigur încă.

Îndată ce i-am spus că vreau să scriu ceva despre muzeu, m'a privit vesel peste ochelari — are o privire tinerească, pe lângă toți anii săi și e tipul unui învățat german, așa cum ni e închipuit: noi ca înfățișare — m'a luat de mână și m'a condus în odaia de lucru.

Bucuria lui că sunt român.

— »Pe na domn Petrescu am cunoscut foarte bine acum vre-o treizeci de ani. Mi a fost prieten intim.«

Dupăce-i spun că nu pot fi înrudit cu nici un Petrescu și că Petrești sunt sute și mii în România, începe să-mi povestească cu deamănăntul cum a fondat muzeul acesta unic în felul său.

În birou par'că mă află la un anticar de manuscrise și de mobile vechi. Mă poartă să șed pe o sofa și mi deschide dulap după dulap arătându-mi manuscrise prețioase.

Deocamdată mă interesează figura din Peschel.

Un idealist din creștet până 'n tălpi și acum chiar. Câte lupte până să-și vadă visul împlinit! Ca profesor tiner de englezeste la gimnaziul real din Drezda, în etate de 27 ani, pornește el, pentru prima oră, îndemnul ca să se așeze bazele unui muzeu ca acesta. Făcuse călătorii bogate în experiențe prin Anglia și America-de nord, studiasse în Oxford și New-York, își luase doctoratul în filozofie în patria și fusese ales chiar președinte al unei societăți literare. Eră singur cu propaganda sa, căci nu voia nimeni să-l ajute. Dar ce-i trebuiau lui sfaturile celorlalți; pornește să adune din părăluțele lui manuscrise, amintiri personale, busturi. Muzeul, eră pur privat. În 1863

se împlineau 50 de ani dela moartea zădărnă a lui Körner. Peschel a aranjat pe riscul propriu o festivitate în splendorul parc din Drezda, numit »Grosser Garten« (grădina cea mare), locul de petrecere al publicului din Drezda. Lumea a urmat invitației: mil și mil de oaspeți au ascultat cu entuziasm prologul scris de aranjatorul festivității și reprezentația teatrală. Un câștig de 1800 de taleri — sumă mare pentru puterile lui Peschel. Piatra s'a urnit din loc. În același zi s'a desvâlit — tot la îndemnul bătrânului acestuia merituos — placa comemorativă dela casa lui Körner, cu inscripția citată mai sus.

Dar propaganda trebuia dusă mai departe. Nu se putea ca orașul unde s'a născut idolul luptătorilor pentru patrie, să nu ridice acestuia un monument, cu toate că? declarase de trădător pe timpul domniei lui Napoleon în Drezda, sau poate chiar pentru aceea.

Și bucuria lui când a dat sculptorului Hähnel planul unui monument al lui Körner! Dar executarea întârziă. În sfârșit — după războiul din 1870—1 s'a turnat monumentul din tunurile luate dela francezi și a fost inaugurat în Octomvrie 1871, în ziua memorabilă când s'a întâmplat lupta dela Lipsca.

Unul din monumentele cele mai ideale ale lui Körner.

Dar nu eră de ajuns numai atât. Eră nevole de un muzeu într'un stil mult mai mare: cu tot ce a îngere de aproape memoria lui Körner.

Dar mijloacele bănești nu erau atât de mari ca să ajungă. Și-a pus întreagă averea în joc și a putut să privească cu bucurie la roadele muncii sale: în ziua primă de Paști, în a. 1875, a deschis Peschel pentru prima oră porțile muzeului

Vin apoi considerațiunile față de România. Este oare între noi un singur om serios, care să creadă, că actuala politică din Ungaria, ar putea determina, pe ori care guvern din România, nu să declare război Austro-Ungariei, ci cel puțin să întrerupă relațiunile diplomatice, cum a făcut-o cu Grecia? Ori am putea crede, că făcând noi politică antidinastică, n'am tulbură calculii politici ai României, calculii, cari fără îndoială au în vedere interesele superioare ale regatului și prin urmare ale neamului românesc.

Făcând apoi o politică iredentista, nu ne-am expune oare, ca partidele de guvern să ne desavușeze pe față, ceea ce fără îndoială ar provoca o înfuriată urgie a regimului oligarh dela noi, care pentru a ne prizoni nu se poate mai sălbatic, ar avea de invocat chiar părerile guvernelor ori a partidelor politice din România.

Da, eclipsă în vechile relațiuni ale României cu Austro-Ungaria, vedem că s'a produs și aceasta nu numai din cauza tratamentului ce ni-se aplică, ci mai ales în urma slăbiciunii lui Aerenthal, care a intrat în apele oligarhei maghiare. Nu este însă exclus ca Aerenthal să fie înlăturat de pe arena politică, și un alt ministru de externe să caute a menagea mai cuminte regatul român, când, fără îndoială, în meetingurile naționale monarhia noastră n'ar mai fi tratată cum este astăzi.

Politica oficioasă de stat a României nu va putea deci să încurajeze vr'odată o politică a noastră, care ar încrucișa drumul ce România și-a tras de mult în politica externă.

Socotim deci, că moțiunile calde, ce s'au votat în atâtea frumoase întruniri naționaliste, la adresa noastră, au ca țintă să înțarească în noi credința solidarității de rasă, să ne oțelească pentru a putea suporta loviturile grele ce îndurăm și în nici un caz să nu ne pierdem busola.

Cât despre moțiunile la adresa Austriei, desigur nu se intenționează ruperea relațiilor ci se accentuează o voință de a se

stabili relațiuni pe temeuri mai echitabile, iar nu menagiând exclusiv interesele panmaghiare.

*

În zilele acestea comitetul nostru național a ținut sfat, participând și deputați. N'ainte de a se convoca marea adunare națională, singura cu destulă autoritate pentru demarcarea politice noastre ce trebuie să inaugurm, vor fi chemați să delibereze și alți fruntași.

Pentru a purcede pe căi umblate, în cari să nu ne pierdem, pentru a menagia amici și binevoitori, cari ne pot folosi mult e nevoie, așa credem, să luăm sub serioase debateri mai presus de toate momentele susamintite.

Umilirea lui Kossuth. Ziua de 2 Decembrie este un hap amar, nu numai pentru ministrul Kossuth, ci pentru întregul său partid. În această zi Camera kossuthistă nu numai va fi silită să se prezinte la TeDeum-ul ce se va servi în catedrala din Buda în cinstea iubileului împăratesc, ci și guvernul va trebui să se prezinte la Viena, să aducă închinare împăratului, care își serbează iubileul. În 10 ani șeful partidului kossuthist a făcut o mare voltă în privința asta.

La 29 Noembrie 1898 guvernul Bánffy propusese, prin rostul președintelui Camerei, Szilágyi Dezső, ca națiunea maghiară să prezinte omagii M. Sale împăratului, care serba la Viena iubileul de 50 de ani domnie. Kossuth și întreaga opoziție condusă de dânsul, făcuse însă atunci un mare tărăboi, nevrând să știe de împăratul și de Viena. Iată ce a zis atunci:

„Eu și partidul meu, care este un partid constituțional ca ori care alt partid din această cameră, contribui bucuros la tot ceea ce țintește sărbătorirea regelui ungar, nu pot să primesc însă ca prin liogășiri ultrazeloase și în orice alt chip să se introducă prin contrabandă în activitatea camerei, acte, cari să denote recunoașterea, că în Ungaria împăratul Austriei a domnit legal înainte de a se fi încoronat. Iubileul de 25 ani

de domnie, ca rege a M. Sale a fost în 1898. Reichsratul austriac nici prin minte nu i-a trecut atunci să trimită felicitări sărbătoririi regelui nostru.

Guvernul și majoritatea actuală se folosește de orice prilej să silească pe o parte a națiunii să-și amintească faptul, că înainte de aceasta cu 50 de ani au pustiit țara noastră cu foc și ler. Asta nu o consider drept fapt cuminte. Nimeni nu trage la îndoială că întreaga națiune păstrează regelui maghiar sentimentele de cari trebuie să nutrească într'o țară constituțională fiecare cetățean și fiecare partid constituțional; nu recunoaște însă, că ar fi îndatorită a se însoții pentru împăratul austriac.

Propunerea făcută nu amintește printr'un singur cuvânt măcar, că țara ar intenționa să trimită felicitări cu prilejul iubileului unui stat străin, prilej, care poate fi înveselitor pentru împăratul, dar, care pe regele ungar absolut nu-l împoartă. Iar cât pentru națiunea maghiară prilejul acesta în orice caz e un fapt, pe care a-l aminti nu e un act patriotic, pentru că e imposibil să nu ne amintim ce s'a petrecut înainte cu 50 ani și e imposibil, și amintindu-ne e peste putință, să nu ne amărim, e peste putință să nu se nască în sufletele noastre sentimente, cari ar fi mai bine să nu fie invocate, nu primesc deci propunerea făcută de președinte și rog camera să treacă peste ea la ordinea zilei“.

Aceiași bălauri kossuthiști, cari au aplaudat atunci pe Kossuth, au aplaudat aseară pe Wekerle și au votat propunerea, că dieta să prezinte împăratului Francisc Iosif adrese omagiale. Iată cum fotoliul ministerial și sfânta putere cu multele oase de ros, face melușei din cei mai sălbatici lei kossuthiști.

PRIETINIE.

Contele Bathány, boier cu pretențiuni mari, care trăiește în mai dese atingeri cu lumea cea bună, va fi simțit fără îndoială, că sunt mulți cei ce ar dori să se pună capăt luptei dintre maghiari și români, și profită adese-ori de câte o ocaziune, ca să spună în gura mare, că fruntașii românilor sunt de vină, dacă nu se poate stabili bunăînțelegere între maghiari și români.

Acesta e înțelesul vorbelor »Primiți mâna ce vi-se întinde!«

Nobilul conte e om lipsit de judecată.

său. Dar o singură odă de ocazională. Când începuse mișcarea eră de 27 de ani. Acum numără 40.

Dar ce au să zică anii pentru o inimă veșnic entuziastă?

În aceeași zi s'a desvâlit o altă placă comemorativă:

»Aici a locuit Frederic de Schiller la marinosul său prieten Ch. G. Körner, din 1786 până în 1787« și cugetarea lui Schiller:

»Locul, pe unde a trecut un om bun, e sfințit; după o sută de ani răsună vorba și fapta lui nepoților lui«.

Și nu s'a putut să lipsească mai târziu nici relieful marelui propagator al ideii muzeului: al consilierului aulic Peschel.

Muzeul crește din an în an condus cu neîntreruptă sărguință de directorul lui. Dar, în sfârșit, nu mai eră în stare să mă urmeze: nu mai avea mijloacele posibile. Orașul Drezda a cunoscut în fine că orașului îl revine datorința să se îngrijască mai departe de adunarea bogățiilor acestora și cumpără în 1885 muzeul, dând directoratul lui Peschel, cât timp va trăi.

De atunci începând e asigurat viitorul muzeului, căci toate speșele le acopere orașul.

Meritele lui Peschel au început să se recunoască pretulindenți. Împăratul Wilhelm I, Frede-

ric, regele Saxoniei Albert, toți s'au grăbit să-l arate simpatia prin distincțiuni bine meritate. Ultimul, regele Albert, l'a denumit consilier aulic. De atunci începând falma lui Peschel a crescut pe zi ce merge.

La aniversara a 100 de ani dela nașterea lui Körner, a fost sărbătorit Peschel de mii de oameni adunați la serbarea festivă.

În 1900 a serbat 25 de ani de existență a muzeului. În 1903 (90 de ani dela moartea lui K.) a fost în mijlocul participanților la mormântul familiei K. în Wöbbelein și un monument însemnat și-a ridicat chiar el scriind trei publicații mari asupra vieții și operelor lui Körner. (Una din ele a apărut în ediție de lux, în două volume mari, cu sute de ilustrații).

Și în timp ce-mi povestește consilierul aulic sbuciumările acestea, prin cari a trecut și succesele reputate, îl privesc țintă în față și caut să prind și eu o rază de entuziasm din ochii lui, ca să o duc acasă, la ai mei, să le împrumut această putere fermecată, care mută stâncile.

Mă mir și mă bucur totdeauna, că îmi dă atâta atențiune, mie, studentului român, în pelerinaj prin locurile istorice ale neamului german.

Și deodată să ridică de pe scaun îmi face semn cu un aer misterios și deschide în fața mea dulapurile închise dela intrare.

— »Nici nu știu, câte comori cuprind scrinurile astea! Uite, 5 dulapuri cu manuscrise inedite de ale lui Körner. Alte 5 cu manuscrise, cari sunt cunoscute de toți. — Cât m'am căznit până să adun tot materialul ăsta!

Uite — Zrinyi — tragedia — manuscrisul original. L'am plătit cu 3800 de mărci«.

Și fiindcă nu aveam tocmai mult timp la îndemână, am răsfoit în pripă o mulțime de file îngălbenite, dela cari își promite dl Peschel foarte mult pentru figura literară a favoritului său. Zeci și zeci de caiete, exerciții latinești, piese în câte un act („Der Wachtmeister“, „Cleant und Sephise“, com. farsă locală vieneză, scenerii întregi, fragmente). Îmi arată sute de estampe și avorturi la operele lui Körner, Schiller și Goethe și le așează iarăși la loc, foale de foale, cu aerul unui garmand literar de prima ordine.

Ce mă miră e elanul cu care vorbește bătrânul acesta de 72 de ani și bucuria, cu care mă îndeamnă să văd obiectele adunate de el cu atâta trudă.

Și după ce mi-a arătat toate obiectele de preț, la care ține, m'a dus iarăși în odala sa de lucru. Am răsfoit împreună broșure ocazionale, am văzut modelele în miniatură a statuilor lui Körner, am luat în mână zeci de monete comemorative, cu relieful reușit al lui Peschel.

Fabrica de spălat cu aburi „Kristály“

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

Adresa:

Fabrica de spălat cu aburi „Kristály“
Kolozsvár (pályaudvar).

Care mână să o primească puținii români ce-au putut răzbi în dieta ungară?

Mâna celor ce-i insultă în fiecare zi!?

Mâna celor ce meru le zic: »Ha nem letszik, menjen Oláhországba!«

Sunt orbiți oamenii ca nobilul conte de presupusa lor nobleță și nu sunt în stare să înțeleagă, că simțământ de dignitate ome-nească pot să aibă și cei ce n'au moștenit dela părinții lor nici titluri, nici averi și că este și o nobleță, care nu e numai nominală, și că noi românii cei adevărați o avem loți pe aceasta.

Imbrăcați dacă am fi în sdrențe și nevoiți a răbda la foame și la frig, lipsiți de căpă-tăi dacă am fi, noi tot nu uităm, că suntem urmașii unui neam, care a împărățit în lume, tot avem în noi simțământul, că am moștenit marile aptitudini ale străbunilor noștri și că prin aceste mari aptitudini ne-am susținut timp de două mii de ani aproape în mijlocul unei lumi înhăinite, tot nu primim să fim socotiți mai pe jos de alții.

Niciodată nu avem să ne împăcăm cu gândul, că altora li se cuvine în țara noastră mai multe decât nouă, și prieteni nu pot să ne fie cei ce se amestecă în școlile și bisericele noastre și ne violentează copiii silind și pe preoții și pe învățătorii noștri să-și calce pe inimă, nu pot să ne fie prieteni cei ce ne înstrăinează de dirigătorii țării noastre și de judecătorii noștri silindu-i pe aceștia să ne vorbească într'o limbă, pe care n'o înțelegem și pe care nu suntem datori s'o învățăm, nu pot să ne fie prieteni cei ce înăbușe viața noastră culturală și prigonesc pe cei ce vorbesc cu inima deschisă în numele nostru.

Suntem oameni și noi, oameni, în puterea cuvântului și numai cu viuă repulsiune putem să ne uităm la noi ce-și închipuiesc, că am putea să ne socotim și noi înșine mai prejos decât alții, care numai oameni sunt și ei.

Acela, care va fi vorbind astfel, ori e un nemernic, care s'a desbrăcat de tot ceace va fi fost vreodată românesc în ființa lui,

Unde avem noi un astfel de om, care să și dedice viața în treagă pentru o faptă nobilă? Unde e biograful conștient al lui Eminescu și Alexandri, care să facă propagandă și prin faptă pentru întruparea unui muzeu cu relicvii de ale lor? Pare o utopie întregă ideia!

Când vreau să plec, mă chiamă înapoi, îmi dă vre-o câteva programe și alte publicații ca să le pot utiliza și'mi arată — scoșind dintr'o cutie mare — vre-o 2 duzine de pene de gâscă. Pe fiecare cotor e scris un prinț sau un rege sau împărat, care a cercetat muzeul lui. Și ochii bătrânului consilier strălucesc de bucurie:

»De-acum pot să mor ferice!...

les afară. Clopoțelul sună în urma mea. Mă uit la ceas 12 și jumătate. Lumea umblă grăbită pe lângă mine. Sunt în Drezda.

Visasem sau am fost într'o țară fermecată?

Lipsca, Octombrie 1908.

Nota. Am căutat cu consilierul Peschel traducerile cunoscute. Zeci și sute de volume, toate neamurle. Dela noi însă nici o cunoștință. Am să-i trimit cu articolul acesta și notițele de până acum: mult-putinul cât îl avem. H. P. P.

ori minte, ca să amăgească pe oamenii ca contele Batthyány.

Dacă e dar sincer contele Battyány și dovedește în adevăr pacea și frățeasca viațuire împreună, nu are să se adreseze la românii, care trăiesc din vrednicia lor și-și susțin toate așezămintele culturale din roadele propriei lor munci, ci la aceia, care insultă pe poporul maghiar spunând în fiecare zi, că el nu poate trăi, decât asuprind pe alții, nu-și poate susține numai din roadele propriei sale munci așezămintele lui culturale și ca statul ungar are menirea de a-i asigura o existență părăsită.

Lucrul acesta nu e adevărat, și cine vrea în adevăr pacea, are să-și deie silința de a-i lumina pe maghiari, că e pentru dânșii chestiune de dignitate națională să nu mai fie prezentați drept ființe parazitare și să înlătore — dela conducerea afacerilor pe ceice i-au pus în conflict cu toată lumea și-i fac din ce în ce mai urgenți.

Iată o frumoasă chemare pentru contele Battyány și pentru cei de un gând cu dânsul.

Noi stăm de-ocamdată cu capul ridicat, cum li-se cuvine celor ce n'au trăit nici odată din săul altora, trăiesc și azi numai din propria lor vrednicie și nu vor decât ca în viitor poporul maghiar să poată zice și el cu mândrie: Și eu tot din vrednicia mea mă susțin, și niște calomniatori infami erau ceice mă prezentau drept o existență parazită, care numai asuprind pe alții poate să-și mai înoade zilele de azi pe mâine.

Dacă sunt între maghiari oameni, care nu au ambițiunea aceasta, ei nu mărire patriei, nici cinstea neamului lor o caută, ci satisfacerea intereselor sale personale o vânează și neamul și-l dau de rușine.

Din România.

Intoarcerea M. M. L. L. Regele și Regina în capitală. Joi la orele 5 p. m. s'au reîntors spre a-și lua reședința în capitală M. M. L. L. Regele și Regina.

Maiestățile Lor au fost întâmpinate la gară de călăra A. L. R. R. principele Carol și principesa Elisabets, d-nii D. A. Sturdza, I. I. Brătianu, Toma Stelian, Emil Costinescu, V. G. Morțun, Sp. Haret, general Averescu și Anton Carp miniștri; Vințilă Brătianu primarul capitalei, Emil Petrescu prefect al capitalii, Niculescu Dorobanțu prefect al județului, reprezentând autoritățile.

Se mai aflau doamnele Zoe Sturdza, Mavrogheni, Bergescu și Greceanu și dl Kallinderu, personajile atașate M. S. regelui în frunte cu dl general Mavrocordat, mareșal al curței.

Dl general Warilade, care se află în capitală, venise de asemenea să salute pe Suverani.

Cales Grivitei și Victoriei ca și curtea gărei de Nord erau bogat decorate cu drapele, iar populația în număr mare înșirată pe trotuare de-a lungul parcurului și mai ales în fața gărei și a palatului regal a aclamat cu entuziasm pe Suverani.

M. M. L. L., regele și regina s'au întreținut foarte îndelung cu persoanele cari au întâmpinat pe Suverani.

Maiestatea Sa regele vesel, a strâns tuturor a mâna și s'a întreținut cu toții.

Serviciul de ordine era condus de dl prefect al poliției capitalei, dl Emil Petrescu.

Programul dlui Bienerth.

— Raport special. —

Viena, în 26 l. c.

Astăzi s'a deschis parlamentul austriac.

În vorbirea sa de program premierul Bienerth a amintit că cabinetul său e un ministeriu de tre-cere. Trei probleme are de împlinit: Are să îngrijască rezolvirea agendelor curente și sancționarea provizoriului bugetar și a legii de anexiune și are să pregătească terenul pentru un viltor minister parlamentar. Pentru împlinirea acestei misiuni Bienerth s'a obligat față de coroană. Cabinetul său pe lângă faptul, că se compune în cea mai mare parte din funcționari, nu-l lipsit cu totul de principiile unui cabinet parlamentar: Trei oameni de încredere al celor trei grupuri mari naționale fac parte din el și premierul ține faptul acesta de un bun augur pentru misiunea sa.

Cu toate că vorbirea sa a fost cât se poate de precaută și împăciuitoare, totuși ea a părut o sabie cu două ascuțșuri: promite, că în chestiuni naționale va purcede pe calea legii observând principiul stabilității și nu va tolera, ca singuraticile oficiali sau singuraticii oficialanți să se abată de pe această cale. Aici s'a gândit premierul la deciziunile judecătoriei cercuale din Eger în favoarea germanilor și în defavoarea cehilor. Pe de altă parte va pregăti și va așterne camerei cât mai degrabă un proiect de lege prin care se vor lămurii definitiv chestiunile naționale din Boemia și se vor institui acolo guverne cercuale. Acest lucru a produs mare nemulțămire la cehi, căci ei pretind că legislațiunea în privința aceasta se ține exclusiv de competența dietei provinciale din Boemia, unde au ei majoritatea și din punct de vedere formal au tot dreptul.

Germanii însă nu vor să tolereze, ca să fie acolo asupriți de majoritate ostilă și au apelat la parlament. Fostul premier li a promis, că va înainta camerei un proiect în chestiune și-i îm-bună pe germani cu promisiunea aceasta, decăteori îl amenință vrea-c fortună din partea lor.

Ministrul face destăinuiri, că nu stă sub influința nici unui partid; ci mai vartos va căuta să-și câștige ei încrederea partidelor. El va crea o atmosferă de încredere și nu va întrebuiui armistiliul, ce i-se va oferi din partea vre-unui partid, ca să-l nedreptățească pe ascuas favoarea altui partid.

Prin afirmația aceasta ridică vâlul de pe mumiă politiceii lui Beck: așadar Beck e vinovat de a fi comis astfel de păcate — căci de altfel ce rost ar fi avut o astfel de declarație din partea noului premier, cu atât mai mult, că într'o vorbire de program de regulă nu înșiră un registru de păcate, de cari vorbitorul promite că se va păzi, ci promite numai lucruri pozitive. Astăzi șeful ministerului mărturisește păcatele antecesorului său coram publico și promite, că acel principiu de guvernare, *lathe biosas* (trăiește ascuns) se va abandona și va înlocui o politică cinstită, deschisă. Oare să credem în promisiunile lui Bienerth, ce pun în perspectivă o eră nouă, o eră fericită în viața parlamentară a Austriei?

Premierul li ține fostului cabinet un panegiric. Susține că e o nedreptate, dacă se relevă numai părțile lui slabe — mai ales sub impresia ultimelor întâmplări — și-l laudă, că a adus o viață nouă în parlament. Abia dela venirea lui a început parlamentul să muncească productiv. Și vorbitorul este aderent al sistemului coalitional. O coalitiie curat politică — (ca d. ex. liberalii sau conservatorii în România. Nota autorului) — nu-i posibilă, fiindcă Austria se compune din prea multe națiuni, iar o majoritate curat națională ar stă în directă contrazicere cu ideia de stat austriac.*)

În fine ministrul apelează la deputați, să gr-jască, ca să se poie în vigoare cât de curând marile reforme social-politice, ca asigurarea bă-

*) În Ungaria bunăoară Bienerth ar fi condamnat pentru aceasta afirmație cel puțin la vre-o 2, 3 ani temniță pe stat ca agitator în contra »ideii de stat maghiar«.

Dacă doriți o față frumoasă, fragedă și încântătoare, atunci folosiți

Crema de lapte de benzoe

a lui Karpati.

de 15 ani preparată și recunoscută ca nestricăcioasă, și face să dispară atât la copii cât și la oameni mari

orice necurătenie de pe față, dejerătura și boalele de piele

Prețul 1 cor.; La comandă de 6 cor. se trimite porto-franco.

Se ca-pătă la **Kárpáti János** (fost farmacist în Șiria)

farmacist în

ARAD, Boros Béni tér nr. 15 peste drum de stațiunea motorului.

Se mai capătă în drogherii și parfumerii.

trânilor și a invalizilor, sanarea finanțelor provinciale, proiectul de lege pentru trecerea întreprinderilor private de căi ferate în regia statului, și altele.

Impresia, ce a făcut-o premierul cu vorbirea sa la diferitele partide a fost în genere multămitoare.

Reanexarea Dobrogei.

— Aniversara de treizeci de ani. —

Azi se împlinesc treizeci de ani dela data memorabilă când regele Carol al României pe atunci Domn al României, a pus pentru întâia oară piciorul pe pământul Dobrogei și a proclamat în mod oficial reanexarea acestei provincii.

Sărbătorirea acestei însemnate zile are azi un înțeles cu atât mai înalt, cu cât ea coincide cu bucuria generală ce a stârnit în România vestea că guvernul va acorda și locuitorilor acestei părți a țării românești toate drepturile constituționale.

Pentru sărbătorirea acestei zile, consiliul general de Tulcea a delegat o comisie, alcătuită din d-nii Nicolaide, președintele consiliului județean, Comănescu, Ritter, Caraman și Ali Sabri, consilieri. Această comisie, în frunte cu dl. I. C. Athanasiu, prefect de Tulcea, se prezintă azi regelui pentru a-l aduce la înalta Sa cunoștință dorințele tulcenilor și a-l felicita cu prilejul celei de-a treizecea aniversări a reanexării Dobrogei.

Având în vedere importanța actului reanexării, credem interesant să reamintim cetitorilor noștri modul cum s'a desfășurat solemnitatea zilei de 14 Noemvrie 1878.

Marți, 14 Noemvrie 1878, Domnul Carol, însoțit de inspectorul general Davilla, colonel-adjutant Fălcioianu, locot.-col. adjutant Filitis, de prefectul poliției Capitalei și aseia al județului Ilfov, a sosit la orele 9 dim. în Brăila, spre a trece acolo în revistă trupele decise a merge în Dobrogea prin acel punct.

La gară, Domnitorul a fost întâmpinat de primul-ministru I. C. Brătianu, de generalul Angelescu, comandantul diviziei destinată Dobrogei, de toți comandanții superiori, autoritățile civile ale județului, o companie de vânători cu muzică și drapel, una din garda națională și un imens public entuziast.

Primarul orașului Brăila a pronunțat o cuvântare caldă, clarificând pe Domnitor și vorbind despre viitorul Dobrogei.

Domnitorul i-a răspuns multămind brăilenilor pentru primirea strălucită ce i-au făcut.

Prezidentul consiliului permanent de Brăila a luat apoi cuvântul, aducând Domnitorului omagiile de recunoștință și admirație ale conjuștenilor săi.

Regele i-a multămit; apoi încăleacă și urmat de statul-major și de publicul imens ce-l aclama până la delir, se îndreptă pe locul unde erau așezate trupele pe două linii.

După trecerea în revistă, s'a dat citire în corpuri următorului înalt ordin de zi:

Înalt ordin de zi.

Ostași,

Marile puteri europene, prin tratatul din Berlin, au unit cu România Dobrogea, posesiunea vechilor noștri Domni.

Astăzi, voi puneți piciorul pe acest pământ, care redevine țară Română.

Voi nu intrați în Dobrogea ca cuceritori, ci intrați ca amici, ca frați ai unor locuitori cari de acum sunt concetățenii voștri.

Ostași! În noua Românie, voi veți găsi o populațiune, în cea mai mare parte română! Dar veți găsi și locuitori de alt neam, de altă reli-

giune. Toți aceștia, devenind membrii ai Statului român, au drept de o potrivă la protecțiunea, la iubirea voastră.

Între aceștia, veți afla populațiuni musulmane, a căroră religione, familie, moravuri, se deosebesc de ale noastre. Eu cu dinadins vă recomand de a le respecta.

Fiți în mijlocul noilor voștri concetățeni, ceea ce ați fost până acum și în timp de pace ca și pe câmpul de onoare, ceea ce cu mândrie constat că vă recunoaște astăzi Europa întreagă, adică model de bravură și de disciplină, apărătorii drepturilor României și înainte mergătorii legalității și civilizațiunei europene.

Cale bună dar, Ostașilor, și Dumnezeu să vă proteje!

Cugetările Mele cele mai afectuoase sunt nedespărțite de voi.

Să trăiască România!

Dat în Brăila, la 14 Noemvrie, anul 1878.

Carol.

Apoi, Domnitorul se puse în fruntea trupelor și le conduse împrejurul altarului divin ridicat pe o movilă din apropiere, unde părintele Melhisedek, episcopul Dunării-de-jos, înconjurat de un numeros cler, au oficiat un Te-Deum.

În acea zi se răspândi, în foi volante o proclamație, pe care M. S. Domnitorul o adresă locuitorilor dobrogeni. Aceasta proclamație cetitorii o cunosc din numărul nostru de ieri.

De acolo, Domnitorul se reîntoarce în portul Brăila, unde bastimentul Ștefan cel Mare l'a salutat cu 21 salve de tun, iar la ora 2 jum. Altea Sa Regală, însoțită de primul ministru și suita sa, reîntoarce trenul special care așteptă în port și porni spre București.

În gările Buzău și Ploești, Domnitorul fu întâmpinat de autoritățile civile și militare locale, detașamente de dorobanți și gardă națională cu muzică și drapel. Gările erau împodobite cu arcuiri de triumf, iluminate cu flăcări și înșesate de lume.

În gara București, Măria Sa a fost întâmpinat de mitropolitul primat, de ministrul de interne, C. A. Rosetti și de numeroase alte persoane de distincțiune.

» V. N. «

O ședință importantă a soc. geografice rom.

» Conservatorul « de ieri scrie :

Aseară a avut loc sub președinția dlui general G. Manu o importantă ședință a comiteului soc. geografice. Au luat parte la întrunire următorii membri: domnul Sabba Ștefănescu, Gr. Tocilescu, Gr. Ștefănescu, L. Basset, St. Hepites, Em. Porumbaru, Em. Socac, general Mihăescu.

Dl general Manu a ținut să risipească oarecari bănuială, cari apăsau asupra membrilor, cum că nu se lucrează destul la Societatea geografică, aducând știrea foarte îmbucurătoare că din contră activitatea societății e foarte rodnică.

Deși buletinul geografic a întârziat să apară, ceea ce probabil a putut fi o cauză de neliniște pentru unii membri, totuși întârzierea este pe deplin justificată prin interesanta lucrare, ce va scoate zilele acestea de sub tipar societatea, care lucrare este foarte voluminoasă și cuprinde activitatea geografică dela noi în interval de 40 de ani. În același timp va apare și buletinul societății, care întârziase din cauza acestei lucrări. Astfel membrii societății vor avea în curând o plăcută satisfacție pentru așteptarea lor.

Importanța ședinței de aseară însă stă în discuțiile patriotice ale membrilor din comitet, cari trebuiesc relevate pentru a fi aduse la cunoștința marelui public românesc. Se știe anume câte ostenele și jertfe bănești aduce soc. geografică, care are un budget destul de restrâns, pentru ca să ducă la bun sfârșit marea operă națională de recunoaștere a situației elementului românesc de pretutindeni, și care operă este destul de cunoscută publicului sub numele de dicționare geografice.

Marele dicționar geografic al României a contribuit de sigur mult la cunoașterea mai de aproape a țării noastre. Asupra marelui însemnării a acestei opere monumentale, este prin urmare de prisos a mai insistă. Rămânea să se mai facă dicționare și asupra țărilor locuite de români în afară de regat.

Dicționarul geografic al Basarabiei precum și acela al Bucovinei au eșit de sub teascurile tipografice, înlesnind sarcina de cercetare românilor patrioți, cari vor să-și facă idei adevărate asupra situației acestor două provincii, smulse din coastele Moldovei.

Acum toată activitate a soc. geografice este concentrată asupra pregătirii dicționarului Transilvaniei, sub care se înțeleg provinciile românești supuse Coroanei Ungariei. Comitetul a câștigat cu dnii Mazere și Popea, profesori la Iași, prețioși colaboratori, cari s'au pus în contact nemijlocit cu toți factorii competenți ai românilor de peste munți, în cât din lucrările pregătitoare de până acum deja se poate deduce importanța lucrării, ce se află în executare.

Comitetul și-a exprimat regretele sale că din cauză de boală dnul G. Lahovari nu poate să se ocupe cu afacerile urgente ale societății, și a rugat pe laboriosul membru din comitet, dl Sabba Ștefănescu, să-și ia în mod provizoriu, până la însănătoșirea dlui Lahovari, greaua și în același timp onorifică sarcină de secretar general al soc. geografice.

Evenimentele din Balcani.

Pertractările între Turcia și Bulgaria finalizate?

După o depeșă a ziarului » Temps « din Constantinople pertractările între Turcia și Bulgaria sunt deja finalizate. Involea definitivă și completă depline dela bulgari, cari nu s'au deplin mulțămii cu isprăvile delegatului lor Liapceo. Despăgubirile pentru tributul din Rumelia sunt taxate cu 60—70 milioane iar prețul pentru rescumpărarea trenurilor cu 50 milioane. Celelalte chestiuni se vor aduce înaintea proiectatei conferinți a marilor puteri.

Zvonurile alarmante la bursa din Londra.

La bursa de aci au circulat azi zvonuri alarmante de războiu.

Știrea cu privire la rechemarea din Constantinopol a reprezentantului Austro-Ungariei, marchizul Pallavicini, a contribuit la întărirea acestor zvonuri.

Din cauza acestei alarmări, valorile au scăzut în mod considerabil. Scăderea s'a repercutat mai mult asupra valorilor americane și în special asupra acțiunilor minelor de aramă.

Grabnica înarmare a Muntenegrului.

Din graba și zelul ce se depune pentru înarmarea Muntenegrului se deduce că izbucnirea războiului e așteptată ca ceva sigur.

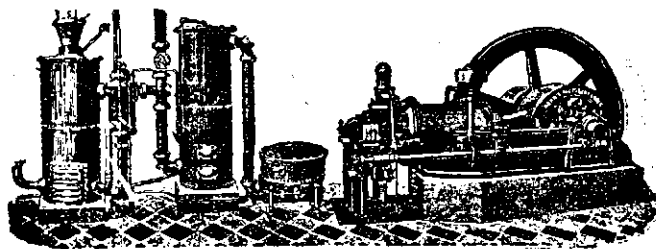
Populațiunea e fanatizată în chip extraordinar. De curând au sosit aci ofițeri ruși cari au misiunea de a controla starea armatei și a supraveghia manevrele cu nouile tănuri sosite din Italia.

Ofițerii ruși sunt oaspeții principelui Nicolae.

Alegerile din Turcia.

Din Constantinopol se comunică: În cele mai multe cercuri electorale din Turcia europene au învins tinerii turci, cari au obținut și în Asia Mică mari succese.

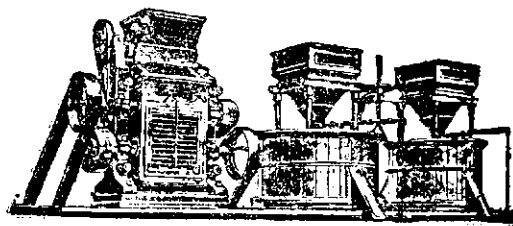
Grecii cari se plâng, că s'ar fi comis abuzuri la alegeri continuă a fi neliniștiți, dar grație măsurilor energice ce s'au luat excoesele au putut fi evitate.

Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, coce și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe oară de 0.8—2 fileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanțiunea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADAR HOFFMANN
inginer mecanic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged) Seghedin.

— Guvernul plănuiește o ridicare a tarifului valutar.
— Până în prezent nu se cunoaște încă timpul și locul deschiderii parlamentului.

Sedința furtunoasă a Sôbraniei.

La Sôbranie, un deputat agrarian a reproșat guvernului de a fi întrebunțat fondurile de ajutor pentru Macedonia în scopuri interesate. Ministrul internelor a respins însinuarea și a exclusivă oratorului. Un mare tumult se ridica; agrarienii au părăsit sala de ședințe.

Concentrările dela graniță.

«Lokal Anzeiger» afă din Salonic, că cu toate încredințele oficiale sârbești se comunică în mod sigur că Serbia și Muntenegrul concentrează trupele la graniță.

NOUTĂȚI.

ARAD, 28 Noembrie n. 1908.

Camera. În ședința de ieri a camerei deputaților au răsunat două glasuri, unul din de ură, altul de simpatie la adresa noastră. Cel dintâiu al mamelucului înconștient Sziklay, care a debeat răsufletele înșinuății ale șovinismului răsnit; al doilea al voronului Victor Thorockay, care s'a declarat aderentul principiilor filoromânului Mocsáry, pledând pentru o politică împăcătoare, pentru o concurență armonică între prosperarea țării, reclamată de iminentul pericol al conflagrațiunii actuale din Europa. A spus că în lupta raselor mari românii îndeosebi și ungurii sunt avizați la un mijloc reciproc, fiind popoarele cele mai iubite în Europa.

Di Brediceanu, luând cuvânt în chestiune personală, a respins însinuările lui Sziklay. Discuția bugetului s'a încheiat în general, începându-se discuția pe paragrafi, la care vor lua parte aproape toți deputații noștri. Ședința s'a ridicat seara la orele 8.

Camera magnaților s'a întrunit ieri pentru întâia oară. S'au primit fără discuție proiectele trecute prin camera deputaților. A fost în ședința oligarhilor și un moment mai viu, acela, când au primit cu însuflețire propunerea dlui Wekerle de a se aduce omagii monarhului, cu prilejul jubileului său. Pe urmă aceste mumii de paradă au recăzut iarăși în obișnuita lor somnolență.

Jubileul monarhului. Programul oficial al sărbătorilor ce se vor aranja la Viena din începutul jubileului de 60 de ani de domnie a M. Sâlei, a fost stabilit dupăcum urmează: Joi Maestrua Sa a primit felicitările deputațiunii catolicilor din Bosnia și Herțegovina, și ale comunităților israelite din Austria. Astăzi, Vineri, primim deputațiunea nobilimei din Austria. Măine, Sâmbătă, deputațiunea funcționarilor de stat. Luni deputațiunile parlamentare și ale dietelor provinciale, apoi consiliul comunal din Viena. Mercuri, ziua jubileului, la orele 11 e serviciu divin în capela Burgului și în biserica Sfântul Ștefan, iar în urmă primirea membrilor familiei de Habsburg, în numele cărora Moștenitorul de tron Arhiducul Francisc Ferdinand, va felicită pe Maj. Sa.

Iarăși și iarăși. Redactorul nostru, dl Ion Montani, împreună cu redactorul nostru responsabil dl Constantin Savu, au fost azi ascultați la poliție în procesul ce ni-s'a întentat pentru publicarea manifestului lansat de către comitetul organizator al meetingului național din București.

Promoție. Dl Nicolae Buteanu a fost azi promovat doctor în medicină la universitatea din Budapesta. Felicitări!

Demonstrația studenților italieni la universitatea din Viena. *Dela corespondentul nostru:* Momentan sunt 5 studenți italieni în închisoare preventivă pentru suspiciunea, că ar fi făcut întrebuințare de arme. Zi de zi vin știri de prin Italia, că frații lor știu să aprecieze lupta desperată ce-o poartă ei pentru un ideal, pentru un drept al lor. În Roma, Bologna, Padua se fac demonstrații peste demonstrații și precum e explicabil într-o astfel de situație, ura studenților connaționali se îndreaptă în contra Austriei. Astfel s'au spart în Roma ferestrele ambasadurului austriac Lutzow și poliția numai cu greu poate înfrâna patima ce-au trezit-o „Kulturtrager“-ii din Viena. În Austria însăși, în Triest și Trient, elevi de prin școlile medii demonstrează și ei pentru universitatea italiană din Triest.

În presa germană din loc se condamnă consecvent purtarea italianilor, pe de altă parte însă se discută meritoric chestia universității italiene. Mare senzație a făcut articolul prof. Brockhaasoa din „Neue Freie Presse“, în care recunoaște dânsul fără rezervă dreptul italianilor de a poșede o universitate proprie și respinge însinuarea că prin strămutarea universității la Triest s'ar crește irendentismul. Autorul află, că mai degrabă se va nutri irendentismul prin astfel de temeri copilăroase.

Studenții germani au pretins, ca să se interzică societățile studențești italiene. Germanii liberali au pretins excluderea italianilor din comitetul studențimei liberale — activat cu ocazia chestiei Wahrmond — însă cererea li-s'a respins și ei și au anunțat ieșirea lor din comitet. Studenții germani au cerut închiderea „mensii academice“ și li-s'a încuviințat lăsându-i pe vre-o 500 studenți negermani să piară de foame, cu toate că au plătit abonamentul pentru mâncare. Pentru ai lor au grijit, ca să capete cu acelaș preț și cu mărcile de abonamente dela „mensa“ mâncare într'un birt. Totodată au lansat un apel la locuitorii Vienei, să sprijinească de-acum înainte numai societăți de binefacere curat nemțești, căci de altfel ar atrage prea multe „elemente străine“ la Viena. Iată tedințele culturale a nemților.

Studenții italieni au declarat că nu vor înceta cu demonstrațiunile lor, până nu li-se va da o promisiune obligatoare în privința cererii lor. În aceste grele timpuri pentru ei studenții români din Viena li-au trimis o telegramă de aderență.

Clubul parlamentar ceh. Ni-se telegrafiază din Viena: Președintele clubului parlamentar al cehilor, Kramarz, și-a dat dimisia din postul său. Se vorbește, că va renunța totodată atât la mandatul său de deputat în cameră cât și în dieta Boemiei și că se va retrage cu totul din politică. Cauzele retragerii lui Kramarz par a fi pe de o parte o boală grea, pe de altă parte niște înțelegeri din Naro din Klub, în urma cărora zilele trecute mai mulți deputați au părăsit clubul.

Privitor la alegerea congresuală din Zarand amici vechi și buni ne asigură că acolo totul s'a petrecut în bună ordine; cei jeloși de interesul superior bisericesc, pot fi liniștiți. Luăm act cu plăcere.

Societatea de lectură a elevilor școlii com. sup. gr. or. române din Brașov s'a constituit pe anul școlar 1908/9 în modul următor:

Prof. I. Pricu, președinte; E. Orzescu cl. III, vicepreședinte; I. Sârbu cl. III., secretar; I. Țițiu cl. II, vice-secretar I. Meșotă cl. III, casier; R. Verișan cl. II controlor; A. Teodorescu cl. II, bibliotecar; I. Crișovan cl. I, vice-bibliotecar; T. Millea cl. I, econom.

În comisia literară: E. Coltofeau cl. III; G. Popca cl. III; A. Bănciță cl. III; E. Eremia cl. II; D. Pantoșon cl. II; I. Pârva cl. I.

Groznică nenorocire pe mare. Se anunță din Malta: Vaporul »Sardinia« pe jumătate distrus de un incendiu și încă cu totul în flăcări, a naufragiat. S'au scos până acum 27 morți și 52 răniți. Mașiniștii și focarii au pierit în catastrofă. Răniții au fost duși la spital.

Safire artificiale. Un tânăr savant anume Paris, dela laboratorul institutului Pasteur, a reușit ca prin mijloace chimice să producă safire.

Amestecul care dă naștere acestor pietre se compune din aluminiu, oxid de cobalt (colorantul necesar) la care se adaugă 2 la sută calciu și magnezie.

Aluminul topit, care odinioară cristalizându-se elimina materia colorantă, azi nu numai că nu se va mai arăta rebel colorațiunii, ci rămâne colorat. În momentul suprafuziunii calciu și magnezia se elimină și safirul e constituit în toată splendoarea lui.

Safir fals, vor spune cu dispreț, toți acei cari nu le place ca știința să fie substituită naturii. Dar ce! O peatră mai poate fi numită falsă când din punct de vedere chimic e identică cu cea adevărată și nu poate fi deosebită de cea dintâi decât în urma unui minuțios examen microscopic.

Mulțămite publică. Comitetul soc. pentru înființarea unei parohii române în Viena își împlinește o plăcută datorință aducând la cunoștința publicului român pe toți acei marimumoși creștini, cari au binevoit a contribui cu obolul lor la realizarea înaltului nostru scop:

Dl Alex. Lahovari, minist. plenip. al Rom. la Paris 1000 cor., Administrația casei bisericești române, București 952.75 cor. Teofil Patraș, arhimandrit în Putna (Bucovina) 500 cor., Cajus Pop, jurist (Viena), Ioan I. Lăpădatu, director de bancă (Orăștie), Dr. Grigoriu Angheliescu, medic, Dr. Romulus Velicic, avocat (Arad), Dr. Nicolae Vercedea director de bancă (Brașov), Victor Turcan paroh gr. or., Dorna Candreni, C. Coanda general (București), Cassa de păstrare (Sasca-Montană), Elena Dr. Vaida soție de medic, Dr. Const. Popasu, medic (Caransebeș) câte 200 cor. C. I. Brătianu, A. C. Assan, Emanuil Porumbaru câte 100 cor., I. N. Cezarescu, avocat (București), Iancu Balmoș, insp. sup. la CFA, prof. univ. Dr. V. Gheorghiu câte 10 cor., I. Morandini, sub-director gen. al vânilor rom., St. Furtuna, inspector veterinar câte 60 cor., dl păr. Dimitrie Dan, Straja Bucur, a trimis o listă cu 64 cor. Știm câte greutate și contribuții apasă pe umerii clasei noastre culte, cu toate acestea din nou rugăm pe toți românii de bine, să au uitate nici de acei frați ai lor, cari trăind aici în Viena în o mare de străini voiesc să-și păstreze limba și legea lor. În legătură cu biserica voim să înființăm și un internat pentru studenți și meseriași. Astfel acestea frumoase daruri sunt menite să aducă în curând roade mari pentru întreg poporul nostru, primească deci onorații donatori mulțămitele noastre cele mai binemeritate precum și asigurarea deosebitei noastre stime și dovonament. Viena, la 26 Nov. 1908. Pentru comitet: Mihai A. Popovici, secretar. Alexandru Lupu General președinte.

x Leac sigur împotriva boalei de porci, prețul unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil. pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistriu în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpșeaua de păr Neril. După o întrebuințare împrumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacia de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály,** drogherie, Târgu-Murașului (Marosvásárhely, Széchenyi-tér).

x Tot felul de chipuri militare și de alte uniforme, apoi ciacai și calpace din materia cea mai bună și în prețuri ieftine. Fabricate proprii. **Weber Pál** maiestru specialist pentru confecționarea chipurilor Coșovia (Kassa) Fö-utca.

Se caută

conducător tipograf

la care se recere cunoașterea deplină a limbii române, maghiare și germane, precum și la calcularea prețurilor pentru lucrările tipografice.
 Reflectanții să comunice și condițiile la administrația »Tribunei«.

OSPĂTARIE NOUĂ!

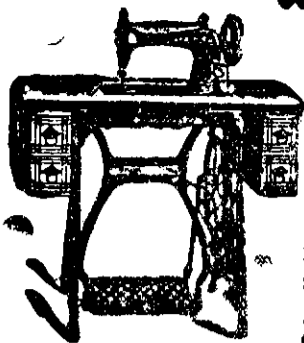
în CASA SUCIU din ARAD, colțul străzilor Luther și Elisaveta (vis-à-vis de curtea principală a palatului justiției) s'a deschis

ospătăria dela parc.

Vinuri bune, bere excelentă!
 Cuiă curată și cu gust! Să primesc și abonenți. Un dejun : cafea cu prăjitură 24 fl. .
 de întâlnire a celor chemați la tribunal judecătorească ca partide ori ca martori.

un candidat de avocat

cu praxă
 la aplicare pe lângă condițiuni favorabile la cancelaria subscrisului.
 Seini, 5 Noemvrie 1908.
Dr. Aurel Nyilvan, adv.
 Seini — Szinérválja.

Ocazie extraordinară.

Mașini de cusut noi de tot, **Singer** cu braț înalt 27 fl. cu suveica în formă de roțiță 40 fl. cu 5 cutii și suveică de roțiță 50 fl. cu cinci cutii centralolint executată

perfect, fără sgomot 55 fl. centralolint fără sgomot, cu patru cutii, un decor frumos de odac 65 fl. se expediază dela **Krausz Henrik**, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 40. földszint 5.
 Corespondența mă rog să se facă în limba germană sau maghiară.
 Expediez cu prețuri moderate tot felul de mașini industriale cu garanție de 5 ani.

Cel mai bun nutremânt pentru câni este și va rămânea renumitul „Fattinger's Hunde kuchen“

(Măncarea de câni a lui Fattinger) care dintre toate mâncările pentru * câni e cea mai hrăniloară. *
 50 klg. 23 coroane 5 klg. portofranco cu 3.20 coroane. ..
Fattinger's Puppy Bisquit
 — pentru câni tineri. —
 50 klg. 26 coroane. 5 klg. portofranco cu 3.50 coroane. ..
 - - Prospekte gratis și franco. - -

Fattinger's Patent-Hundekuchen
 și Geflügelfutter (nutreț pentru păsări).
Fabrik Wiener-Neustadt.
 - - - Peste 250 de prețuri. - - -
 Nutremântul de animale a lui Fattinger e controlat de veterinari. **

Pe sărbători

Lumini de ceară, stearin (lapte) în toată mărimea și forma, pentru biserici, lustre și mese. Sirme de ceară impletite și încărcate în toată forma. Tămăie, smirnă și oleu pentru ars, făclii de rășină albă, Vă recomandă cu prețurile cele mai moderate

Turtăria și industria artă de ceară alul

IOAN KALLAP

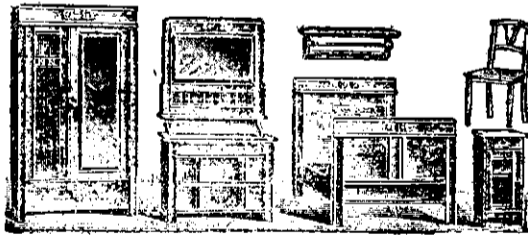
Arad, Str. Deák Ferencz 35.

Comandele primite se efectuează în cel mai scurt timp, așa prin postă ca și în persoană.

Decorat cu medalle la expoziția din 1907 în Pécs.

GEORGE STAHL

lemnar de mobile și edificii — LUGOȘ.

Își recomandă on. public din Lugoj și jur marele magazin de mobile fabricația proprie din **Str. Templom 15,**

unde ține în deposit mobile de lăcățerie, odal și salon, precum și mobile tapetate până la cele mai luxoase.

Face tot felul de lucruri pentru edificii, așa d. e. tapete, mai de parte mobilier de locuințe, prăvălii, farmacii, biurouri și școli, după dessemnul propriu sau dat, în cel mai scurt timp.

Numai pe damele le poate interesa aceea, ca înainte de a-și procura hainele necesare, să se ostenească până-n strada Forray Nr. 2 (casa Lukácsy), unde se află

prăvălia mea de mode pentru doamne și domni

și să se uite la magazinul meu bine asortat cu cele mai fine și mai frumoase stoffe de haine. O cumpărare de probă va putea convinge pe ori și cine, că

numai la mine se poate cumpăra ieftin.

Recomand în deosebită atențiune resturile de pânză englezească joul, pe care am procurat-o ieftin.

Solicit părținirea on. public

George Iancovici.

Primește pregătirea hainelor bl-sericești și a odăjdiilor cu prețuri favorabile.

Kemény Mihály, Szeged

Strada Iskola Nr. 15

fabri- că de mănuși și bandage pentru vătămături.

Specialist în bandage pentru vătămături ciorapi de elastic, bandage pentru abdomen, după sistemul cel mai modern și după măsură.

Mare depozit în obiecte diferite de gumă, franțuzești și englezești. - Cordon Diana, indispensabil pentru dame.

Comandele din provincie se indeplinesc punctual și repede - pe lângă prețuri moderate. ■

NOXIN

cea mai bună cremă de ghetă

cu cheia patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin“ Co.
HOCHSINGER TESTVÉREK.
Budapest, VI.

Cel mai mare magazin și atelier de reparat
ciclete și mașini de cusut din Arad.

HAMMER VILMOS

Maestru de electricitate
Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Pfaff și Singer. Mare asortiment și cel
ieftin magazin de mașini de cusut Minerva,
roată și biciclete Puch și Premier precum
părți constituante de mașini, plăci de gram-
foane. — Ace de mașină de cusut veritabile
englezești. Condiții de plată favorabile. Mare
atelier special de reparaturi.

Cine dorește călătorie de
plăcere ieftină, bună și
iute în

6 zile la America

(Statele unite, Canada și
Argentina) acela să ceară
îndrumări românești dela

Falk & Comp

(secția românească.)

Hamburg,

Strada Rarboisen. 30.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alu ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea
de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armo-
nioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer
bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată
ce clopotele sunt bătute de o lătore fiind astfel scutite de crepare.
Sunt recomanda- te cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul in-
te cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE** ventate și pre-
miate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară
— ca violina — cu găuri ca figura S și ai un ton mai intensiv, mai
adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât
cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este
egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sire stă-
tătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
— ca și spre turnarea de toace de metal. Preț-ouranturi ilustrate gratis.

CREMA VENUS

e cea mai bună și abso-
lut inofensivă pentru în-
grijirea mânilor și a feței.

O prepară:

Hondi József

farmacist la Szent Péter

RUMA.

E un mijloc probat în decurs de mulți ani, care curăță
pielea și înfrumșetează fața, în scurtă vreme face să dispară
orice boală de piele: ca petele de ficat, pistrui și roșata
nasului, paliditatea și asprimea pielii, coș și alte ne-
curățenii ale pielii, apără pielea de pârleală și de vânt,
dacă damele mai în etate folosesc CREMA „VENUS“ și SĂ-
PUNUL „VENUS“ îi redă frăgezimea și tineretea, nefiind gră-
sime, se poate folosi și ziua.

Cutia veritabilă e numai aceea provăzută cu marca de sus.

PUDRA „VENUS“ un pachet 2 cor.

CREMA „VENUS“ o cutie 1 cor. 20 fl.

SĂPUNUL „VENUS“ o bucată 80 fl.

PUDRA „VENUS“ e acomodată pentru folosire ziua și
seara, e: crem, roza și albă.

Pastile purgolet.

Are un efect admirabil și sigur și e un mijloc foarte
ieftin contra constipației. Au gust plăcut și de aceea se pot
folosi permanent. 25 pastile 1 cor.

Fluidul reuma.

E un mijloc probat contra reumei, degerăturii și con-
tra sgârțurilor. E bun contra tuturor boalelor, provenite din
răceală. Si contra durerilor de măsele e foarte bună. Prețul
unei sticle e 1 cor. 60 fl.

Prafuri de stomac.

E lueru cunoscut, că din cauza digestiunii se nasc multe
boale, cari dacă nu se caută, devin cronice. Catar de stomac,
miros rău în gură, grețuri, o stare generală rea, lipsa
de apetit, constipație, dureri de cap și altele. Acestea toate
sunt urmările unei digestii rele, de aceea recomand Stomachi-
nului meu. Prețul unui pachet 1 cor. 50 fl.

să se adreseze,

cine dorește a cumpăra
Pomi roditori altoiți,

de callitatea I. arbori de promenadă, tufe de ornament, acăți, gledicii, coniferi ș. a. precum și

VITĂ DE VIE ALTOITĂ

viță de vie europeană și americană cu și fără rădăcină.

Catalog trimis gratis și franco.

FISCHER u. Comp
Pomi Viticultura

Frații SZÁL testvérek

sucursala — fióküzlete.

ORSOVA.

Au onoare a oferi onor. public din depositul cel mai mare pește sărat și anume:

Kecsega	Albitură sărată cea mai primă	Cor. 55—60
	" prima — — —	50—55
Lopár	" secunda — — —	44—48
	Șarani sărat mijlociu	65—70
Trahanac	" mai mare — — —	70—80
	Știucă sărată — — —	45—60
	Amestecătură — — —	50—60
	Mare albitură sărată — — —	60—70
Trahanac	Șarani (crap sărat) mare — — —	80—90
	Șaroni mare — — —	85—90
	Amestecătura mare — — —	70—80

100 de chil. franco gara Orșova, cu arvană și cu rambursă.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : **Debreczen** : : farmacia : :
elst. : : **Arany egyszaru**

Numai există reumă!

Cine voește să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

Mustața e frumoasă

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

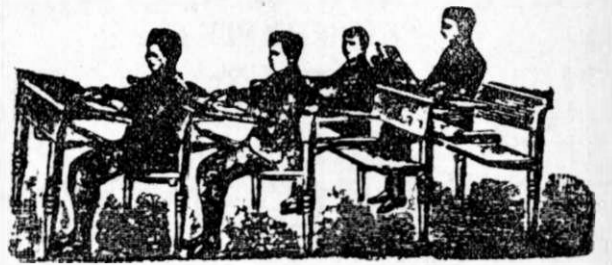
POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin postă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

Medicament pentru văpsirea părului.
In calori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăstrege părul. O sticlă cu medicament pentru ori și se culoare 4 cor.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimite la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Mare succes.

Invenție nouă.

Dinții sustin sănătatea

căci sub influința lor stau organele mistuirei, cari natural au înriurire asupra sănătății. Fiindcă sănătatea e mai scump tesaur din lume, de aceea vă recomand noua mea invenție, care nu e frază goală ci vă dă o probă sigură

cosmetical de dinți „Hófehér“ a lui Nádler

care și cei mai negligeați dinți îi curăță depărtându-le negreala sau gălbineala îi face albi ca și zăpada

O singură experimentare adeverește, că „Hófehér“ e mai bun ca praful, crema și pasta de dinți, că nu e în el praf care să frece, care se pune pe gingei și între dinți și ducând smaltul de pe dinți produce dureri de dinți și de gingei. Nu conține săpun, ca altele.

»Hófehér« e un lichid produs din sucuri de plante pe cale chimică, și are un gust plăcut.

Prețul unei sticle 1 cor. 50 fil., care ajunge 1—2 ani.

Se capătă la:

Nádler Lajos

ARAD, în depozitul din **Andrássy tér 20,**
Locul fabricii: **Varjassy József utca 32,** (casa proprie).

Sub scutul legii și patentat!

Piane și harmonice.

In salonul de piane

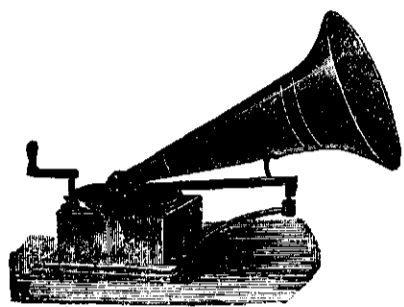
F. A. Kauffmann
Sibiu, Gr. Ring 14

se țin piane numai dela firmele cele mai renumite

„Zeitter și Winkelmann“, Braunschweig.
F. Robert Reinhold, Viena. Belehradec, Viena.—
»Lauberger și Gloss“, Viena. Kotykievicz, Viena.
A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.
Reparaturi speciale solide și garantate.

Nu e permis să lipsească din nici o familie „GRAMOFONUL“, care investiește toată casa. Isvorul cel mai estin de al procură e la marele comerciant de mașini de vorbit pentru Ungaria și România

Toth József
SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plătire în rate. Pe lângă garanție.

Au sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală.

— Prețul curent se trimite gratuit. —

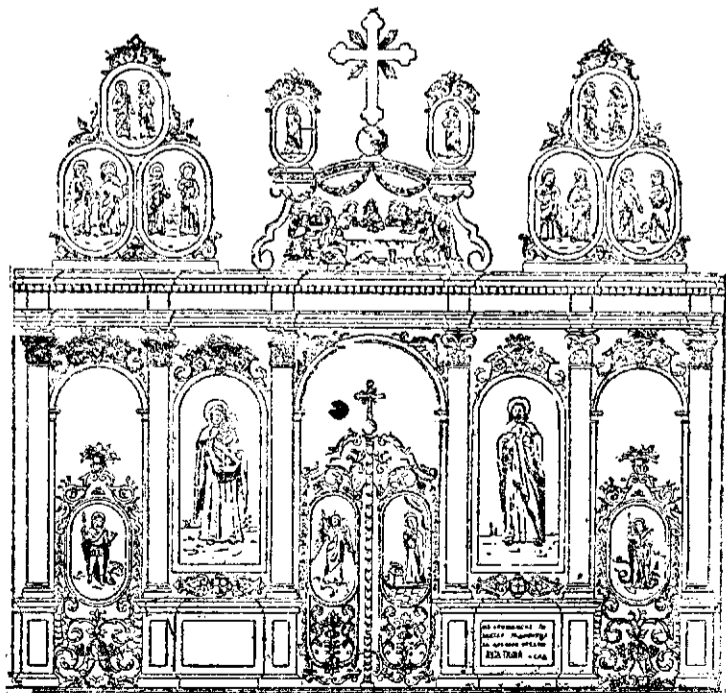
Se caută contra vânzători!

Correspondența se face în limba maghiară, germană și franceză. Cu stimă: TOTH JÓZSEF.

Urr György sculptor, în **CAȘOVIA.**

Primul atelier din Ungaria de sculptură pentru montarea bisericilor provăzut cu motoare.

KASSA, Bethlen körut Nr. 24.

Recomand on. preoțimi atelierul meu celebru.

Fac altare artistic lucrate, precum am-
voane, iconostase, străni și altele.

101 certificate de recunoștință.

Se trimit planuri la dorință precum și preț-curent.

HAMMER ZS. és TÁRSA

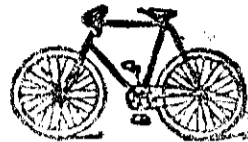
mălestru de articole electrice și fabricant de balanțe (cântare).

ARAD, Piața Boros-Béni, Nr. 1. (In casa dlui Dr. Sever Ispravníc).

Mare atelier de reparaturi speciale. Mare magazin stabil în biciclete fabricații engleze, americane și germane. Singurul vânzător al mașinei de cusut celebre „VICTORIA“, „OPPEL“, „SINGER“ și „MINERVA“ cu suncica în formă de roată. Magazin de balanțe decimale și de bucătărie.

Mare asortiment în părți de mașini de cusut, articole de montate biciclete și articole de electricitate.

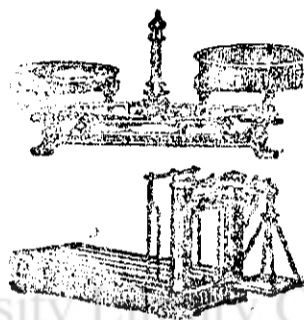
Tot felul de reparațiuni în bransa aceasta pe lângă prețuri moderate și garanție.

Să sprijinim industria din loc!

I. SPANLANG,

lăcătușier

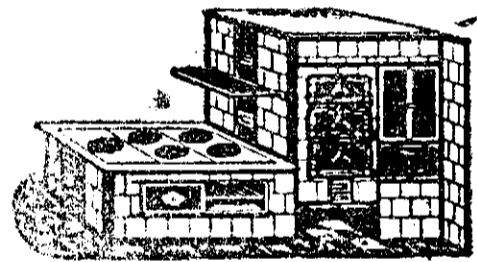
ARAD, Flórián-u. nr. 6e (casă proprie)

Primește în lucrătorea sa orice lucru ce stă în atingere cu această branșe, ca:

ferării pentru clădiri, mașini de fierț, porți, balcone, coridoare, trepte, grilaje verende, scuturi, tablete în orice formă, sobe Meidinger, fântâni săritoare, și orice soiuri de renovări.

Indeplinesc orice comandă atât în loc cât și în provincie în modul cel mai cinstit — iar pentru lucrul făcut de mine primesc cheazășia.

Cerând sprijinul onoratului public, român

Cu stimă:

I. SPANLANG,

lăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Prăvălie nouă de obiecte de argint de China!

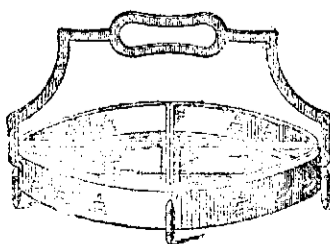
Kolozsvár, Mátyás Király-tér 9

(fosta prăvălie de bijuterii a lui Nagy József).

Adae la cunoștința on. public, că am deschis o

prăvălie de obiecte de argint de China

corespunzătoare cerințelor timpului modern. Țin un mare deposit permanent de tacâmuri, tave, jardiniere, cabare, oșuri și tot felul de obiecte de lux, fasonul cel mai modern. Țin mare deposit din obiectele de Berndorf și Szandriek, tot asemenea obiecte optice. Solicit part on. public, Cu stimă

Feuerstein Herman

în Cluj (Kolozsvár)
Mátyás-Király-tér nrul 9.

— Prețuri solide. —
Preț-curent gratis și frec. —
Comandele în provincie se săvârșesc prompt și solid.

Este în general cunoscut, că

Electricitatea

folosită în forma și puterea adevărată este în prezent cel mai sigur factor vindecător, în special în cazuri de nevrositate, neurastenii reumatism, dureri de spate și cap, dureri de stomac și intestinale, slăbiciune de inimă, paralizare

etc. și tot felul de slăbiciuni. Aceste două favoruri sunt împreunate în cel mai genial chip în ELECTRO-VITALIZER-ul nostru. De simțiți dar, că vă e sănătatea atinsă, că vă dispar puterile, nu întârziati a vă adresa cu toată încrederea institutului nostru condus de medici și dacă trimiteți cuponul acesta, primiți în plic închis gratis și franco, opul nostru bogat ilustrat, despre: „Tratamentul electro-terapiei-moderne“.

Inst. de consult. med. Elektro-Vitalizer BUDAPEST, Károly-körut 2 félem. 51.

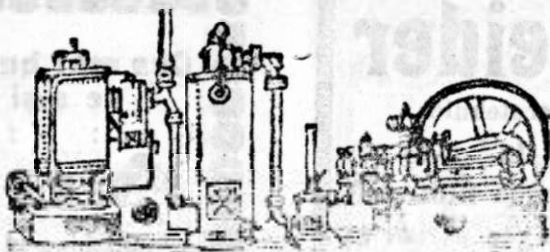
DI Gavril Herezeg din Karácsond, scrie: Folosirea de 6 luni a aparatului Electro-Vitalizer mi-a scăpat pe soacră-mea de următoarele suferințe: nevrositate, dureri de cap, bătăi de inimă, oboseală, lipsă de apetit și de simțirile de spaimă; pentru ceace prea st. Dte Doctor vă sunt dator cu cea mai mare recunoștință. Aparatul îl voi recomanda cu cea mai mare căldură. Vă dau voie a da această epistolă publicității, căci conținutul ei corespunde pe deplin adevărului.

Cupon pentru carte gratuită.

Institutului de consultații medicale „ELEKTRO-VITALIZER“ Budapest, Károly-körut 2, félemelet 51. Vă rog să-mi trimiteți gratuit și porto-franco în plic închis opul despre Un tratament asupra electro-terapiei-moderne pentru domni, pentru dame.

Numele _____
Adresa _____

Garanția cea mai largă! Condiții ușoare de plată!

FABRICA DE MOTOARE DIN DREZDA

una din cele mai mari și mai vechi fabrică de motoare furnizează motoare și locomobile cu gaz, cu benzină, cu păcură și acetilenă toate perfecte, trainice, funcționând în mod preciz sigur și ieftin.

Reprezentanța generală și depozitul se află la

Gellért Ignác és Társa BUDAPEST, Teréz-körut 41.

Telefon Nr 12-91. Telefon Nr. 12-9

HEICZER FERENCZ

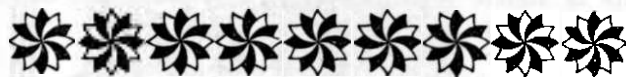
croitor de haine civile preoțești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorința mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

Körmendi Mihály

mehanic și electrotehnic Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1.

Fabrică și repară aparate pentru ingineri, aparate de școală și fizice, mai departe sonerie electrică de casă și aparate electrice medicinale, mașini de cusut, de scris, biciclete. Ține în deposit părți singuratic pentru conducte electrice, biciclete și mașini de cusut.

„Ce?... „Tata a permis, sunt doară tuburi de cigarete JACOBI ANTINICOTIN“

Atențiune! Veritabil numai în cutii de țigări en numele „Jacobi“.

Fiecare cutie de lemn conține o carte magică interesantă.

AMERICA!

Plecare cu vaporul din HAVRE în fiecare Sâmbătă, din VIENA în fiecare Marția. Bilete de drum prin

Linia franceză.

Bilete pentru căile ferate americane în prețuri originale.

Informații mai amănunțite gratis și franco numai prin

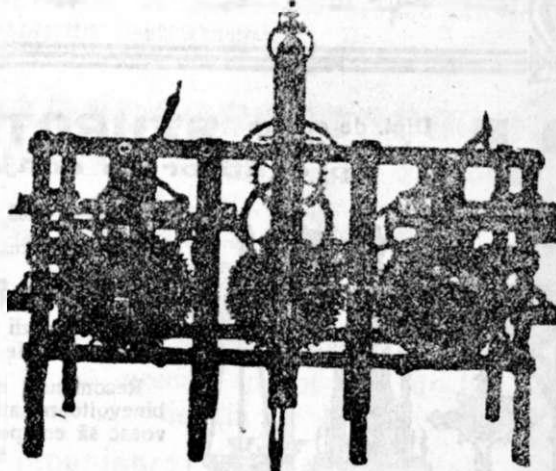
Linia franceză

Viena (IV. bezirk).

Wiedener Gürtel nr. 16 (Peste drum dela gara de sud și gara statului).

Rugăm să țineți cont de adresă.

MEZEY DEZSO, clasornicar de turnuri. GRADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.

Am onoare a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de clasornice de turnuri unde se fabrică clasornice excelente al căror mecanic a fost premiat la mai multe expoziții, cu roatele principale făcute din metal roșu, cu fuse separate mobile, cari înlesnesc tragerea clasornicului și săma care ține greutatea e din fer ținut provăzut cu suluri de fer și cu șuruburi cari regulează pendula. Mă angajez a arangea clasornice de turn gata, pe lângă garanție și rezponzabilitate, despre mergerea exată a clasornicelor garantez.

BASĂ SIGURĂ

ANDREU
SEC
GRAND

AROMĂ RECREATOARE
PROASPĂTĂ RECREATOARE
RECUPERAREA ESPERANȚILOR

SISTEM FRANCES TRADIȚIONAL
BOUQUET MINUNAT
MĂRGELE ESCLENT MĂRUNT

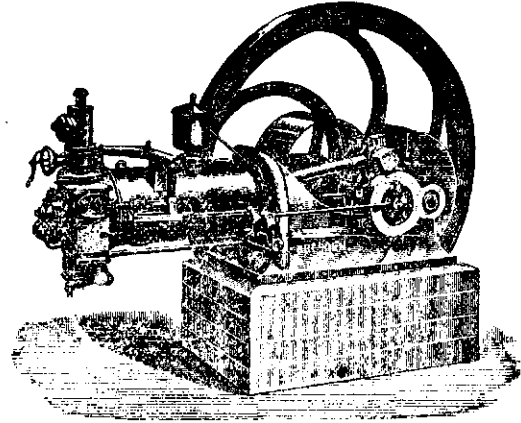
MANIPULARE DE SPECIALITATE
INGRIJIRE CONȘTIENȚIOASĂ
VINURI ALESE CU GRIJE MARE
VII PROPRII DE MODEL

Schmerek & Schneider

Fabrică de mașini, instalații electrice și electrotehnice.

Temesvár-Josefin, Bonnáz-u. nr 14.

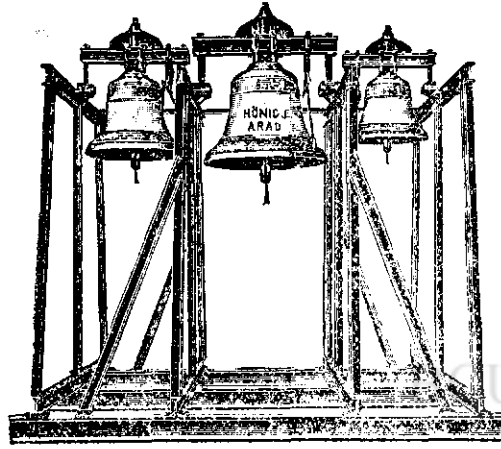
Recomandă motoare cu ulei, gaz aerian și benzin și locomobile pentru mori și uzine electrice, precum și orice fel de industrie cu prețuri și condiții favorabile de plată.

Catalog de prețuri se trimite la dorință gratuit și porto-franco.

Frideric Hönig

Arad, strada Rakoezi Nr. 11-28.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzina ul 1. ZAGREB Vlaska ul 22.

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimis gratuit și porto franco.

Marele magazin de piele și necesare pentru ghețe, a lui

Zucker Gyula

Temesvár-Belváros, Jenőherceg-ut 7.

Chevreaux: fabricație americană și franceză negru și toate colorile. — Piele de vitel: Box-Calf, negru și colorat, «Gallum» adevărat american, neted și dungat de Box Calf îngrășat german pentru cisme.

Piele de mobilă fabricat belgian și holandez în toate colorile și calitățile. — Piele de compactor. Chamols: (piele de căprioară) pentru curățit, în toate mărimile.

Calapoade de ghețe. Tocuri de gumă: veritabile rusești și englezești, rotunde și în toate formele tocurilor în toate mărimile. Cremă și lac de ghețe. Săpun pentru ștaură.

Depozit permanent în fabricații indigene, tâlpi germane și tâlpi belgiene.

Primul salon de corsete în Sibiu Premiat.

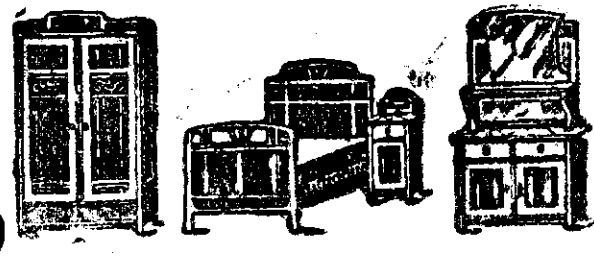
Recomandă tot felul de corsete fine și elegante du. a mării

Deposit bine asortat în 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) fașon particular totdeauna în rezervă. Cu stîmă.

J. Oschanitzky,
Bretterpromenade Palais Habermann.
Fașon bun.
Prețuri reale.

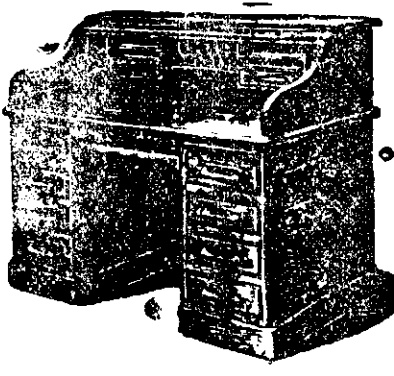
La reparații, adoptări etc. nu vă uitați de Geamurile duble de reformă ale lui Mayr.

Brevet unguresc nr. 37857, foarte potrivite și încercate de toată lumea. Sunt cele mai simple, bune și ieftine (A nu să confundă cu ghișeurile!) și sunt brevetate în toate statele mari. Lucrări de construcție de tot felul. Instalații și aranjamente de localuri, magazine, școli și biserici.

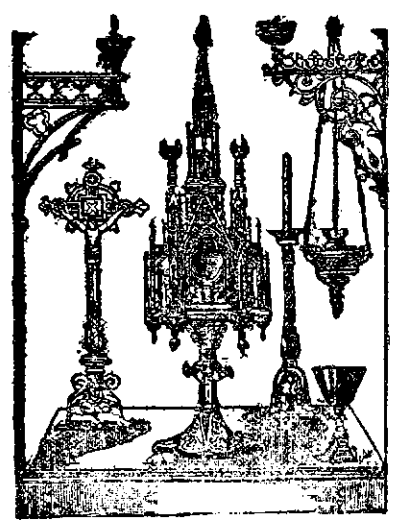

Siugurul producător al geamurilor duble de reformă.

Brevet unguresc numărul 37857. **- VICTOR KREMER -** tâmplărie cu uzină de abari. SIBIU (Hermanstadt, Nagyszeben).

Dipl. de onoare Lovrin 1902. SZUBOTHA SÁNDOR Medalia de aur Timișoara 1891. pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericesti.

Intamsiat la 1883 Telefon pentru comit. și oraș 498. Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad **TIMIȘOARA-CETATE** în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoțimeii cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci statue sau altfel de adjusturi bisericesti

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea adjustărilor bisericesti.

Pentru liferările mele iau răspunderea Servesc bucuros cu catalog ilustrat.

Cele mai bune mașini de cusut de azi sunt

PFAFF

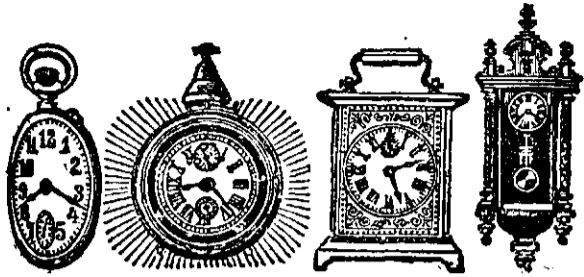
Mersul ușor fără șgomot. Ediție de gust. Durabilitate fără seamăn. În întrebuințarea cea mai efină, cea mai practică pentru broderie artistică. Se pot căpăta în magazinul lui

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Cum să vă dovedesc

că clasornicele date mie vor fi reparate punctual! Cel mai simplu mod de a trimite clasornicele stricate pe postă. —

Neu Vilmos
clasornicar și
gluvaergiu
Seghedin
Laudon u. 24.

Unde se repară clasornicele în mod special, prompt cu garanție de 8 ani și prețuri favorabile. —

Ține în depozit clasornice de buzunar, pendule și clasornice cu alarmă, precum și bijuterii și obiecte pe argiat de China, cu prețurile cele mai favorabile. — Cumpără frânturi de aur și de argint cu prețurile cele mai mari sau le schimbă bu obiecte noi.

Comandele din provincie se săvârșesc punctual și se împachetează cu mare îngrijire.

Prima fabrică pentru slefuitul sticlei, pentru lucrări artistice de sticlărie și fabrică de oglinzi din sudul Ungariei

Arad V, Pécskai-ut 17. Telefon 525.

și-a pus în funcțiune uzinele sale în ziua de **21 Oct. 1908.**

Efectuește repede și ieftin comenzile următoare:

Oglinzi slefuite sau simple, lucrări de sticlărie artistică încadrate în aramă pentru instalații de vitrine, geamuri călitate, oglinzi de Veneția. Lustruiri — de oglinzi vechi cu prețuri moderate. —

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice este escelentă

Spiritul Reuma

Incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 filleri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

FRĂȚII BURZA

ARAD, Boros-Béni tér.

recomandă depositul lor cel bogat, prăgini de, fer plăci de fer, osii de fer, instrumente de fer, sobe de fer turnat, mășini de gătit, sârme și cuie de sârmă, lanțuri, săpi, arșeu, furci de oțel și tot felul de vase de bucătărie de fer

Mare depozit de stropitoare sistem „Wermorel”.

Mare depozit de revolvere cu repetiție, arme și revizite de împușcat.

Depozit de mașini agricole.

așa d. e. pluguri de oțel sistem Sack, mașini de sămănaș, grape, tăietoare de pae și napi, cântare. Mare magazin.

Cea mai bună calitate în plăci de catran (păcură), și asfalt pentru acoperit casele.

Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Telefon Nr. 604.

Telefon Nr. 604.

Firmă românească.

Prăvălia de instrumente musicale a lui

BABOS BÉLA

Nagyszeben
Kleiner Ring 24.

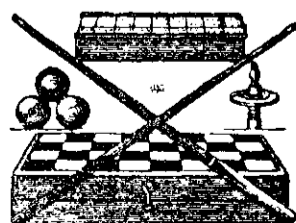
Atrage atențiunea on. public din loc și din provincie asupra atelierului său atelier de reparat instrumente musicale aranjat în mod exemplar unde se repară și se fabrică tot felul de instrumente musicale cu coarde, de alamă, harmonice, gramofone,

(fonografe), tambure și cimble, în mod special sub supravegherea personală și cu prețuri convenabile. Se pot găsi și tot felul de părți cari compun instrumentul

Cea mai frumoasă muncă de strungar o face

Fock Gábor

ARAD, strada Weitzer János Nrul 6.

Pregătește ornamente și obiecte de os, precum și tot felul de lucruri ce se țin de brânșă asta, mescioare de făcut dantelă și aparținentele.

Se pot comanda

pe lângă prețurile cele mai favorabile dela acest atelier. — Comandele din provincie se efectuesc cu acurateță și promptitudine.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

<p>OPURI și BROȘURI</p>		<p>FOI PERIODICE</p>
<p>INVITĂRI</p> <p>~</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ <small>dupa dorinta și în color</small></p> <p>~</p> <p>BILANȚURI</p> <p>~</p> <p>ANUNȚURI FUNEBRALE</p>	<p>• Tot felul de lucrări tipografice •</p> <p>~</p> <p>atingătoare de această branșă</p>	<p>PROGRAME</p> <p>~</p> <p>BILETE DE CUNUNIE <small>dupa dorinta și în color</small></p> <p>~</p> <p>ADRESE</p> <p>~</p> <p>BILETE DE ÎNTRARE</p>
<div style="border: 2px solid black; padding: 10px; display: inline-block;"> <p style="font-size: 2em; margin: 0;">”TRIBUNA”</p> <p style="font-size: 1.5em; margin: 0;">ARAD</p> <p style="margin: 0;"><small>Str. Deák Ferencz nr. 20</small></p> </div>		
<p>PREȚ-CURRENTURI <small>în orice limbă</small></p> <p>~</p> <p>NOTE</p> <p>~</p> <p>STATUTE • LIBELE</p> <p>~</p> <p>CIRCULARE</p>	<p>• Diferite tipărituri pentru bănci •</p>	<p>CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small></p> <p>~</p> <p>MENU</p> <p>~</p> <p>PLICURI CU FIRMA</p> <p>~</p> <p>OBLIGAȚIUNI</p>
<p>GĂRȚI în COMISIUNI</p>	<p><i>Comandele primite să efectueze prompt și consciincios.</i></p> <p>~</p> <p><i>Prețuri moderate!</i></p>	<p>EDITURĂ PROPRIE</p>